МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

СВЕТ арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 63 (2688)
КIиранди
5
август
1962 шу
Мах 2 кеп.

#Ерригсоюзни машиннаькъахой ди

Болата наькъашкарча къахьегамхоша тахан белгалдоаккх шоай традиционни цIей — Ерригсоюзни машиннаькъахой ди. КПСС XXII-ча съезда исторически решенеша дегаш гIоздаьха болча советски машиннаькъахоша шоай цIей белгалдоаккх политически къахьегамеи хьинар айденнача, ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лоаттабу къовсам тIа-тIа чIоагIлуча хана.

Коммунистически партеи Советски правительстваи массаза а чIоагIа лоархIам баьб машиннаькъа транспорт дегIакхувлара. Электрификаци яь наькъаш дIаьхагIа хиларaи царна сихагIа электрификаци ярaи дунен тIа эггара хьалхара моттиг лоац вай мехко. Доккхий балхаш даьд наькъаш овлангара денз эргадоахаш, шолха наькъаш дохкаш, станцеши узлаши шерьеш, поездашта тIахьожам лоаттабара механизаци еш. Дерригача дунен тIарча машиннаькъашка гIолла дIа-юха кхухьача мухьех 45 процент гаргга вай машиннаькъашта кхоач хIанз. 1955 шера денз электрификаци яь 10 эзар совгIа километр наькъаш да — цул хьалхагIа дIадахача 25 шера электрификаци яь хиннарел шозза дукхагIа. Электрификаци яь баьннаб дунен тIа эггара бIаьхагIа бола Москвера Байкале бода 5500 километр никъ.

Транспорт дегIайоалаяра партеи правительстваи еча йоакхонна шоай са ца кходеш къахьегарца жоп лу советски машиннаькъахоша. Алхха дIадахача цхьан шера машиннаькъашка гIолла дIа-юха бихьаб ши миллиард тонн гаргга мухь, мухь дIа-юха кхахьара план 101 процент кхоачашъяьй. Цу тайпара тIеххкхоачашъяьй укх хьалхарча ах шера мухь дIа-юха кхахьара план а.

Коммунизм котъяккхар духьа дерригача халкъо лоаттабеча къовсама юкъе шоашкара доаггIаш дола дакъа лоац Къилбаседа-Кавказа машиннаькъах йолча Грозненски отделене машиннаькъахоша. 1962 шера хьалхарча ах шера халкъа боахама мухьаш тIадоттара план 105 процент кхоачашъяьй, цу даькъе мехкдаьтта продукташ чуйоттара план — 109 процент. ВIашагIа а елла, дIаяхийтача 5429 езача поездаца совнагIа ши миллион тонн совгIа мухь дIабихьаб. Овххийташ мухь тIаботтара чотах 795 вагон мукъаяьккхай. Пассажираш дIа-юха кхувлара план 109,3 процент кхоачашъяьй.

Семилетка диълагIча шера план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лоаттабеча къовсаме селлара толамаш даьхад машиннаькъахоша, шерра социалистически яхь йоаржаяр бахьан долаш. Коммунистически къахьегама ударникаш, бригадаш, цехаш, предприятеш яха цIи яккхар духьа Грозненски отделене баьржача патриотически боламе дакъа лоацаш 17 эзар болхлой 17 предприятии я. Коммунистически къахьегама коллективаш яха сий дола цIи еннай хIанзале Каргинскии Червленно-Узловойи станцешта, Гудермесски электростанцена, ша боаккхача завода. Хьалха латтача Гудермесски машиниста И. Г. Старчака инициативах доагор кходе аьнна яхь йоаржайир Грозненски отделене. Цунна юкъеяхар Къилбаседа-Кавказа машиннаькъа депора дукха коллективаш. Машиннаькъахой денна керда производственни толамаш а даьха накъа баьхкар Гудермесера локомотиваш лехкараш. Кхаь кIирах цар ходаьд 150 тонн совгIа доагор.

ДIахо къахьегама овсарле лакхъяр, балха толамаш совдахар духьа лоаттабеча къовсаме дукха инициатива гойташ а керда хIамаш гучадоахаш а ба Грозненски отделенера машиннаькъахой. Алхха укх хьалхарча ах шера цар 271 рационализаторски предложени балха юкъе а йихьа 117 эзар сом ахча ходаьд. Денгара ди массаза доал дукхагIа хул социалистически яхье хьалха латтараш. Балха тIа къаьстта дика толамаш доах машиниста Приорова, Потапенкос, машиниста помощникаша Шкребеца, Власова, маневрови диспетчера Аверченкос, поездаш вIашагIъехкача Самгина, Гусакова, Грозненски отделенерча дежурне Никитина, Гудермеса станцерча воккхагIа волча кондуктора Джабраилова, Грозненски наькъа дистанце бригадира Магомадова, дукхача кхычар.

Шоай традиционни цIей белгалдоаккхаш болча машиннаькъахоша балха итогаш ю, технически прогресс сихъяр, эксплуатационни балха методаш эргайоахаш тоаяр, процесашта автоматизации механизации яр духьа, къахьегама овсарле хадданза лакхъяр а мухьаш дIа-юха кхахьарга бода мах лохбар а духьа кхоачамбоацараш гучадоах.

Грозненски отделенера партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, беррига машиннаькъахой декхарийла ба мухь тIаботташи Iоbоассабеши вагонаша сеца латташ йоаккха кIезигъяра, деннеи бийсаннеи локомотиваша оу никъ бIаьхбара, поездаш сихагIа вIашагIйохкараи лелаяраи, никъ маьрша хулга Iалашдара шоай уйла тIаерзае. ЛаьрхIа дIадоладанза даргдац хьалха латта опыт вIашагIтохареи йоаржаяреи гIулакх. Цхьан бригадана дайза, карагIдаьнна дика мел дар ерригача бригадашта а карагIдаргдола хIама де деза. Коммунистически къахьегама бригадаши ударникаши денгара ди массаза доал дукхагIа хургбола, коммунистически къахьегама бригада, цех, предприяти яха цIи тиллийта бокъо яккхар духьа лаьца яхь кхы а чIоагIагIа яржаргйола гIулакх де деза.

КПСС Программа тIа боконца белгалъяьй машиннаькъа транспорт дегIаахара перспективаш. Гаьна яц аьшкабетонни шпалаш тIа дадача дезача болата рельсаех даь шолха наькъаш а долаш, автоматикаи телемеханикаи хIанзарча устройствашца кийчъяь транспорт хургйола ха. Керда гучадийнна низаш долча электровозаша, тепловозаша, газотурбовозаша лелаергья безача мухьах етта, электропневматически тормозаш йоахкача шарикови подшипникаш тIа латтача йоккхийча вагонех вIашагIъехка поездаш. Пассажирашта дукхагIа паргIато хилийтар духьа пассажирски вагонашка оттаергья уж йIоахъеш, сийрдайоахаш, цу чура фо цIендеш йола керда средстваш. Лелаеча поездашта тIахьожам лоаттабелга а станцешка поездаш вIашагIъеххкаши вIашагIкъестаеши мелдола балхаш а кибернетически устройствашца дергда.

Машиннаькъахой сийлахь декхар — хьалхашка оттадаь декхараш сихагIа кхоачашдар. Ерригсоюзни машиннаькъа транспорта болхлой совещане ше къамаьл деш нов. Н. С. Хрущева кIоаргга хьабовзийтар транспорта лоархIам, хьахьеккхар цун цIаккха ца еннача тайпара экономика дегIайоагIилга Iалашдара декхараш.

Советски машиннаькъахой кийча ба вай мехка коммунистически общество хьалъяра сийлахь-доккхача гIулакха шоай беррига низаш, кхетам, опыт дIаяла.

КПСС Грозненски горкоме

Грозненски крекинг-завода № 5 йолча коммунистически къахьегама установка коллектива инициатива хьакъехьа

Болхлойи специалистийи инициативах реконструкци яра а оборудоване мощностех магогга дукхагIа пайда эцара а чотах доккхий толамаш даьхад Грозненски крекинг-завода № 5 йолча коммунистически къахьегама установка коллективо. Семилетка диъ шера план ханал хьалха кхоачашъяьй. Арахецаш йола продукци хьаярга дIабода мах лохбара чотах 2 миллиони 428 эзари сом ахча кходаьд. ГрозНИИ Iилмахошцеи завода конструкторашцеи дага а баьнна, укх гаргарча шин шера установка балха овсарле 25 процент лакхъергйолаш программа оттаяьй технологаша.

Хьалха латтача коллективо декхар тIаийцад валови продукци арахецара йола ворхI шера план 6 шереи 1962 шера план 15 декабреи кхоачашъе; арахецаш йола продукци хьаярга дIабода мах лохбара чотах 150 эзар сом ахча кходе, балхага дIайодаш йола катализатор, Iы, электроэнерги, щелочь нормаел кIезигагIа хилийта.

КПСС Грозненски горкома бюрос могаяьй хьалха латтача технологий патриотически инициатива.

Парте райкомашта, комсомола городской комитета, юххьанцарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта, боахамий кулгалхошта тIадиллад семилетка 6 шера кхоачашъе лаьрхIача, № 5 йолча установка коллективо дIадоладаь гIулакхи цун балха опыти шерра йоаржаелга.

Крекингисташа дIадоладаьр оаха хьаллоац

Грозненча крекинг-завода № 5 установка коммунистически къахьегама коллективо соцам баьб ворхI шера план 6 шера кхоачашъеи, 1962 шера план 15-ча декабре кхоачашъеи. Крекингисташа дIадоладаь дика гIулакх хьал а лаьца, тха технологаша а соцам баьб ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъе.

Эггара хьалха № 3 установка технологаш семилетка кхоачашъе болалуча хана балха новкъарле йир турбай пишках доахкача кхоачамбоацараша. Цо план ший ханнахьа кхоачашъяйтацар. Цу пишках доахка кхоачамбоацараш дIадахар гIоне установка къахьегамхоша пишка температура лакхъяьй. ЙIовхал хувцача аппаратураца технологаша болх барца уж кхоачамбоацараш дIадаьхад.

Цо боккха пайда беннаб установка мощность лакхъяра. Мехкдаьтта дукхагIа чакх а доаккхаш, мотора эша доагам дукхагIа ара а хецаш, къахьегама овсарле 5 процент лакхъяьй цу установка технологаша.

Балха овсарле кхы а лакхъяра тохкамаш хIанз деш латт. Установка технологаши, инженерно - технически болхлои ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра керда тохкама наькъаш лехаш къахьегаш ба. Цар чIоагIо яьй № 1 йолча колонне къахьегама овсарле лакхаяккха.

Иштта цу установка технологаша керда дараш юкъе а кхухьаш хIара шера мехкдаьтта чакхдаккхара план тIеххкхоачашъю. 1965 шера оттабаьча мехкдаьтта чакхдаккхара боарамага кхаьчаб технологаш укх шера. Цу установка болхлой мехкдаьтта чехкагIеи дикагIеи чакхдаккхараи коммунизм хьалъяра программа кхоачашъяраи къахьегаш ба.

Б. МЕЛЬНИКОВ.

Дика къахьегарах

Укх деношка паччахьалкхенна хьайбай продукташ дIаялара ах шера план толамца кхоачашъярахи хьайбай боахам дикка дегIабоалабарахи КПСС Нохч-ГIалгIай обкомои Министрий Советои Наурски территориально - производственни управленена ЦIе байракх еннай. БоаггIача бесса лоархIам баьб управлене къахьегамхой балха!

М. АЗИЕВ,
тха собкор.

Хиш дехкара план 1-ча августе кхоачашъяр

Производственни управленеши цар районаши	(процентаща)
ГУДЕРМЕССКИ	72
Гудермеса	75
Шаьла	67
Курчалой	—
ГРОЗНЕНСКИ	66
Грозненски	72
Урус-Мартана	64
Ачхой-Мартана	44
г. Грозный	95
СУНЖЕНСКИ	72
Сунженски	77
Наьсарен	5
г. МагIалбик	13
НАУРСКИ	75
Наурски	64
Шелковской	85
Надтеречни	49

Хельсинки. Студентийн кагирхойн Дерригдунен VIII фестиваль. Фински столице бахачарга моаршал хетт туркменски цирковой кавалькада.

Сурта тIа: города улицашкара джигиташа.

ТАСС-а специальни корреспондентий В. Генде-Ротен Е. Кассинан сурт. ТАСС фотохроника.

ДукхагIа хилийта хьайбай продукташ

Укх шера дикагIа вIаштIехьдаьккхад дулх, фуаш, тха эцара гIулакх. Соахка укх ханналца ехкачул дукхагIа ехкай паччахьалкхенга массе тайпа хьайбай продукташ.

Республике кIезига дац хьайбай продукташ яхараи паччахьалкхенга йохкараи шоаш тIаийца социалистически декхараш дика кхоачашдеш дола боахамаш. Масала, Наурски производственни управлене боахамаша шера йола паччахьалкхенга дулх дохкара план укх шера 1 август тIакхоачаш 69 процент кхоачашъяьй, е ерригача республикерчул 16 процент дукхагIа, хIаьта соахка цу ханна кхоачашъяьчул 41 процент дукхагIа.

Районаш	дулх	шура	фуаш	тха
Наурски управлени	**69**	**56**	**81**	**102**
Надтеречни	103	50	130	80
Наурски	64	55	75	104
Шелковской	62	61	81	103
Гудермесски управлени	**51**	**52**	**55**	**76**
Ножай-Юрта	67	49	99	71
Курчалой	64	51	76	98
Ведана	49	56	102	61
Гудермесски	47	54	47	66
Шаьла	45	50	37	85
Сунженски управлени	**48**	**58**	**85**	**79**
гор. МагIалбик	54	57	61	74
Наьсарен	47	75	116	105
Сунженски	46	55	88	78
Первомайски	45	70	102	60
Грозненски управлени	**36**	**48**	**68**	**90**
Советски	61	62	114	53
Ачхой-Мартана	47	55	82	83
Грозненски	34	48	67	96
Урус-Мартана	34	42	57	59
гор. Грозный	36	43	—	—

1962 шера 1-гIа августа тIакхоачаш шера йола хьайбай продукташ йохкара план кхоачашъяра хьакъехьара
СВОДКА
(шера планаца нийсдича процентех)

Кхы тайпа да гIулакх Грозненски производственни управлене. Укхаза шера йола дулх дохкара план 36 процент мара кхоачашъяьяц, закупкаш соахкарчул 11 процент кIезигъеннай.

Хьакхарч кхабара гIулакх во вIаштIехьдаккхар бахьан долаш чIоаггIа тIехьадисад Грозненски, Урус-Мартана, Ачхой-Мартана районий боахамаш.

Ерригача цу зоне гIолла укх шера 1-гIа июль тIаккхоачаш планах кхаьба яккха езар 57 эзар хьакха хиннача метте, кхаьба яьккхар 11,7 эзар хьакха мара яц. Дулх даккхара а дохкара а гIулакх къаьстта во латт Грозненски дулха-шурий совхозе, Горячеисточненски, Красноармейски а кхыча а совхозашка. Цу управленерча боахамий из гIулакх тоаде торонаш йий аьлча — йолаш я.

Шура дIаялара гIулакха хьалха латт Сунженски производственни управленера боахамаш, цхьабакъда, бIарчча республика хьаийцача, план кхоачашъелга геттара во лел.

Эггара чIоагIагIа тIехьайисарех я Грозненски, Урус-Мартана, Ножай-Юрта районаш.

Доакъар дац аьнна када йиш йолаш бац боахамий кулгалхой. Республика колхозашкеи совхозашкеи кхоачам хиллал концентрированни доакъараш да, массанахьа а хьажкIа силос лаьттах йоллаш латт, укх шера дукха дIайийнай доакъара свеклаш. Хиннар хIама дац, доахан во кхоабилга мара. Шортта доакъар доллашехьа а, деттача доахана продуктивность лоха я дукхача колхозашкеи совхозашкеи. Мишта кхетаде дезаш да детта доахан 12 процент дукхагIа хиннадоллашехьа а, шура йохкилга укх тIеххьарча кIирашка соахкарчул а лохденна хилар.

Укх шера юхейисар дукха ха яц. 1962 шера оттаяь планаш тешшаме кхоачашъелга Iалашдар духьа хIара колхозеи совхозеи хьайбай боахама гIулакх мишта латт хьажанза а хьайбай продукташ дукхагIа яхараи паччахьалкхенга йохкараи де дезар данза а даргдац.

Тракторех бизза пайда эца

Юрта боахама техниках бизза пайда эцарга хьежжа мара вIаштIехьдаргдац кхашкеи хьайбай боахамеи ханнахьа а доаггIача бесса а гIулакхаш де.

Из гIулакх дика кхетадеш ба «Шалинский» совхоза кхоалагIча отделене механизатораш.

Хьалхе а дика кийчо яь чакхбаьккхар цар ка бола ялатар чуэцара болх. Нагахь санна трактор, комбайн ехача из сихха тоае оатхалаш полевой стане я царга. Цудухьа вIалла ха ца йоаеш ка бола ялаташ чуэццашехьа кхашкара ча гулде, шозлагIа доакъарийна лаьрхIа хьажкIаш дIае болабеннаб уж. Из болх къаьстта дика бу дикагIволча механизатора Эльзаев Джамалайс. Цо ши норма кхоачаш ца еш цхьаккха ди дисац. Болх иштта вIаштIехьбаккхарах лоацца хана 800 гектар лаьтта аьха даьккхад отделене. Дика оах лаьтта Кантаев Супьяна, Дудаев Абдул-Бека.

Беррига болх дика вIаштIехьбаьккха хиларах лаьтта ахарал совгIа 3,5 эзар тонн люцернаи мукхеи силос еллай. ХIанз доакъарийна дIайийнача хьажкIашта культиваци еш боахк механизатораш. Из болх Iуйрийна 4 сахьат даьлча сайрийна 8 сахьат даллалца бу.

Дикача хьала тIа я цар 1400 гектара тIара хьажкIаши 500 гектара тIара свеклаи. Царна а доаггIача бесса гIулакх даьд.

Дуккха балхаш де дезаш ба отделене механизатораш. Гурахь дIадувча ялаташтеи зябаи лаьрхIа 2200 гектар лаьтта аха деза. Бакъда, из лаьтта аха «ДТ-54» марка йола 4 трактор мара яц цига. Болх шин сменах беш ца хилча 20 ди совгIа дезаргда царна цу гIулакха. Цудухьа шоай торонашка а хьежа из беррига болх 12 дийнахьа йистебаккха лаьрхIад механизатораша.

Г. ЗАКРИЕВ.

Сурта тIа: машинист В. Пронини цун помощник Б. Ажигови. И. ПЛИЕВА сурт.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Къилбаседа-Кавказа машиннаькъацарча Грозненски отделене болхлошта Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота ялара хьакъехьа

Дика болх барах а Ерригсоюзни машиннаькъахой ди дездарца дувзаденна а Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота луйла Къилбаседа-Кавказа машиннаькъацарча Грозненски отделене укх болхлошта:

1. **Баев** Михаил Петровича — сигнал телачеи бувзам лоаттабечеи Грозненски дистанце воккхагIа волча электромеханика.
2. **Борискин** Павел Васильевича — Гудермеса станце поездаш вIашагIъехкачоа.
3. **Гадаев** Алсбика — Грозерча станце поездаш вIашагIъехкачун помощника.
4. **Гетман** Василий Парфирьевича — Грозненски наькъа диспетчера воккхагIа волча наькъа болхлочоа.
5. **Гиреев** Йотий Умат-Гирена — Серноводск яхача машиннаькъа станце начальника.
6. **Журбина** Нина Гурьевнайна — лора, Грозерча станце машиннаькъа больницен отделене заведующена.
7. **Кичик** Иван Петровича — Къилбаседа-Кавказа машиннаькъацарча Грозненски отделене начальника.
8. **Куренный** Александр Ивановича — Гудермеса станцерча депо локомотивашта ремонт еча слесара.
9. **Нахаев** Сайд-Хьамзата — Гудермесерча наькъа дистанце наькъа болхлочоа.
10. **Спиваков** Федор Илларионовича — Грозне станцерча депо цистернаш юлача болхлочоа.
11. **Сулейманов** Хожийна — цIеноши сооруженеши еча Грозненски дистанце автогаража шофера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
председатель **И. АЛМАЗОВ.**
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
секретарь **М. КОМАРОВ.**

г. Грозный, 1962 шера, 3 август.

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕЧА КА МАЬХАЛ ЯЙЛА ШУН, МАШИННАЬКЪАХОЙ

☆ ☆ ☆

Шоай цIей дезду машиннаькъахоша

Тахан 27-злагIа дезду шоай цIей машиннаькъахоша. Бакъда, укх шера цхьа ший маIан долаш, дIаихачарна тара доацаш дезду из. Октябре хиннача КПСС XXII съездо тIаийцай вай мехка коммунизм хьалъяра Программа. Май бетта Кремле Ерригсоюзни совещане вIашагIкхийтта хилар машиннаькъахой. Совещане къамаьл даьча нов. Н. С. Хрущева боаггIача бесса лоархIам бир тха балха, хIаьта сихха кхоачашдинза даргдоаца декхараш белгал а дир.

Еррига а социалистически экономика дегIаярца цхьана дегIаух цIермашина наькъаш а. 1955 шерарчул 596 миллиард тонно-километр дукхагIа мухь дIабихьаб 1961 шера вай мехка. Вешта аьлча, хIара шера юкъера лаьрхIача бIаь миллиард тонно-километр мухь тIакхет. Из хул Англе, Франце, Итале мелдолча машиннаькъаша бихьачул дукхагIа. Дерригача дунен грузооборотах 45 процент кхоач вай цIермашина наькъашта.

Итт эзар километр хулача машиннаькъа электрификаци яьй. Из хул хIанзчул 25 шу хьалха хинначул шозза дукхагIа. Ткъо эзар километр хулача участкашка духхьал тепловозаш мара лелац. 1957 шера денз вай мехка вIалла а арахецац паровозаш. Толамца электрификаци яь яьннай 5500 километр йола — дерригача дунен чу эггара йIаьхагIа йола Москва—Байкал яха магистраль. Укх шера уж балхаш йистедоал шоллагIча Ленинград — Москва — Ростов — Тбилиси — Ленинакан яха гордаш вIаши ювзаш йолча лине тIа а.

Лоацца аьлча дог гIоздоахача толамашца накъа баьхкаб машиннаькъахой шоай цIейна. Дикача гIулакхашца дезду из ди Грозненски отделенерча машиннаькъахоша а. Мухь тIаботтара укх шера ялх бетта план 105 процент кхоачашъяьй цар, хIаьта цу даькъе мехкдаьтта продукташ чуйоттара план 109 процент. Иштта толамца кхоачашъяьй юкъера лаьрхIача денни-буси локомотиваша беча наькъен цар технически скорост лакхъяраи йола планаш.

ДIадахача ах шера беза мухь тIабола 5429 поезд йигай, царца планал совгIа ши миллиони ши бIаьи ткъо эзар тонн грузаш а хьош. Цхьан моттиге махулла дукхагIа мухь тIаботтарах шерра пайда эцара бахьане торо хилар бархI бIаь вагон мукъаялийта.

Семилетка чакхйоаллаш Грозненски машиннаькъа отделене болхлоша лерхI мухь дIакхахьар 37 процентага кхаччалца дегIадоаладе. Ужжал доккхий декхараш кхоачашдара динза даргдоацарех да машиннаькъашта овлан тIара технически реконструкци елга. ДукхагIча даькъе болх беш хургда чIоагIа низ бола ТЭ-3, ТЭ-10 яха тепловозаш.

Тхона Iалаьмате боккха лоархIам болаш да хIанз йолчарел 20 процент дукхагIа хIама чу а йодаш вагонни парке 60 кубически метр хулаш йола цистернаш ди тIехьа дукхагIа хургхилар а.

Поездаш чакхъювлийтараи дIаахийтараи йола тIехдика автоматика шерра юкъейоалаяьй отделене. Червленно-Узловая яхача участке болх беш я диспетчерски централизаци, хIаьта Гудермес яха станци маршрутно-релейни централизацеца Iалашъяьй. Цу тайпара кхы а дукха керда хIамаш балха юкъедихьад Грозненски отделенерча машиннаькъахоша. Масала, 1961—1962 шерашка локомотивашка автоматически сигнализации радиофикации елга чакхдаьккхад.

Массане а дика кхетаду машинникъ чIоагIагIи дикагIи мел хул поездаш сихагIа лела вIаштIехьдаргхилар. Цу даькъе де лерхIараш дуккха дIоахал дола рельсаш ехка, кагийча жагIа кIийле а йолаш вIашагIйохка рельсаш аьшкабетона шпалаш тIа ехка, хIаьта хIанз мел йолча лоацача рельсашта семилетка чакхъялалехь сварка е. Уж гIулакхаш чакхдахаро боккха пайда лургба, цкъа-дале, наькъа дикагIа гIулакх дергда, шозлагIа-дале, бIаьш эзараш тонн металл кходергда.

Москве хиннача машиннаькъахой совещане лаьрххIа дийцар кадрашца беча балха хьакъехьа. ТIехь-тIехьагIа дукхагIа хул отделене лакхара говзал йола къона болхлой, царна дика лелае хов чоалхане а керда а машинаши механизмаши. Дешара чIоагIа тIакхув машиннаькъахой. Институташка заочно дешаш ва 151 саг, техникумашка — 273, хIаьта тайп-тайпарча дешара заведенешка ваха кийчлуш 120 саг ва.

Вай хьамсарча коммунистически парте даиман йоакхо ю къахьегамхой вахара-хьал тоадара, цар хьашташ дизза кхоачашдара. Укх тIеххьарча массехк шера Грозненски отделене машиннаькъахошта лаьрхIа хьалдаьд 37 эзар квадратни метр чуIе цIенош. Хьалъяьяьнна а хьалъеш а латт бIаь менгий оттаргбола больница, поликлиника, 250 моттиг йола школа, культура Дворец, берий яслеши бешамаши.

Грозненски отделене дегIабоагIаш а шерлуш а латт коммунистически хьисапе болх бараи вахареи болам. ВорхI эзар саг, 16 предприяти я коммунистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабеш. Уж сийлен цIераш еннай Гудермесски электростанце ша боаккхача завода коллективашта. Каргински Червленно-Узловаяи яхача станцешта.

Хьинаре къахьегаш, чурча торонех бизза пайда эца гIерташ дукха болхлой ба тха отделене. Царех ба машинисташ Приворов, Потаненко, Гудермеса станце дежурни — Волков, воккхагIа вола кондуктор Джабраилов, воккхагIа вола электромеханик Баев, кхы дуккха а бараш.

Доккха маIан долаши пайданеи хIама да специалисташа творчески вахаре шерра дакъа лацар. ВIашагI а ехка общественни хьисапе болх беш я конструкторскии экономическии бюро. Цу кердача общественни организацеша торо хулийт специалистий творчески низаш цхьана вIашагIтоха а цар дукхагIа пайда лургболча тайпара болх вIаштIехьбаккха а. Иштта Грозненски отделене я 9 общественно - конструкторски бюро. Цар балха юкъе дакъа лоацаш ва 103 инженерно - технически болхлои производства хьалхле лелаераши. Доккха беркат даьнад цар беча балхах.

Коммунистически къахьегама ударник яха цIи яьккхарашеи из яккхара къовсам лоаттаберашеи шерра дакъа лоац производствана рационализаци еча. Укх тIеххьарча цхьан шераи ах шераи цар еннай 807 рационализаторски предложени, цунах хьабаьнна пайда 145 эзар сом ба. ГIорбаьнна дика рационализатораш ба Маслов, Проценко, Грач, Хорошилов, кхы дуккха а бараш.

Тха машиннаькъахошта карагIдаьннараш дукха дале оаха Iалаьмате дика кхетаду де дезараш кхы а дукха долга, тхоай балха юкъе кIезига кхоачамбоацараш доацилга. Еррига шоай торонаш оарцагIйоахаргья машиннаькъахоша болх лерттIа тоабара, къахьегама овсарле лакхъяра, дукхагIа беза мухь тIабола поездаш кхувлара. Цу гIулакха эггара хьалха эшар да предприяте кулгалхоша, партийнии комсомольскии первичнии организацеша, моттигерча комитеташа къахьегамхощцара буезам чIоагIбар, уж кхы а доккхагIа къахьегама толамаш дахара оарцагIбахар. Машиннаькъахошта юкъе дукха говзанчаш ба. ШерагIа йоаржае еза цар балха опыт.

«Тахан дукхагIа хьадойя — кхоана вайга дукхагIа хургда», — аьнна Н. С. Хрущева дешаш цIаккха дицдолийтаргдац оаха.

Ханал котдувлаш, денгара ди массаза доал машиннаькъа транспорт сихагIа дегIайоалаяра, кхы а толашагIа къахьегама толамаш дахара шоай берригa низ тIабахийта кйахьегар — цох шоай общественни декхар лоархI Грозненски отделене машиннаькъахоша.

И. КИЧИК,
Къилбаседа Кавказа Грозненски отделене машиннаькъа начальник.

☆ ☆ ☆

КОММУНИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА БРИГАДЕ

Семилетка диълагIча шера тIаийца социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдарах Грозерча локомотивни депо тепловозий доагора аппаратурана ремонт еча цеха коллективана коммунистически къахьегама сийлен цIи еннай.

Локомотивни депо воккхагIа волча слесара Проценко Николая болх бу 30 шерал совгIа ха я. Цу хана денз ший болх дукха безаш хьавоагIа из.

— Тха йоккха йоацача коллективо тепловозашта чIоагIа эша доагора аппаратура ремонт а еш арахец. Уж геттара чIоагIа лоархIам болаш оатхалаш я. Нагахьа санна ремонт дика яь ца хилча локомотива дизела лерттIа болх бе вIаштIехьдалац, хIаьта дизельни доагор дукха доа а ду. Цудухьа, тха бригадо ший керттера декхар лаьрхIар производственни дисциплина дика лелаелгахи хIаране говзал лакхъелгахи, — йоах Николай Васильевича.

Дукха хувцамаш хиннад бригаде коммунистически къахьегама сийлен цIи енначул тIехьагIа. Шоашта юкъера барт чIоагIбаьб цар. Массане а укх тайпарча девизащца чIоагIо яьй бригада членаша: «ЦаI массанена тIехьа, массава цхьаннена тIехьа», «Дош деннадий — кхоачашде из», «ТIаийца дий декхар — кхоачашде». Цу гIулакхаша дика толамаш даха вIаштIехьдалийтад.

Нагахьа санна оттаяьча хана болхлочун оатхал кийчъе вIаштIехь ца доале, берригаш оарцагIбоал новкъостала. Дукха ха йоацаш доагора насоса ремонт еча новкъарленаш нийсъеннаяр слесара Кушнарев Георгена. Цу сахьате оарцагIбаьннача бригада членаша даьча новкъосталца тепловоза эша оатхал дIаяла вIаштIехьдаьлар слесара. Ужжамо гIулакхаш дуккхаза нийслу цехе.

ЧIоагIа къовсам лоаттабу бригада членаша арахеца продукци дикагIа хилийтара. Цу гIулакха лаьрххIа «лохера» яха технически тIахьожам вIаштIехьбаьккхаб. ТIахьожама комиссе членаша беча балха шоайла тIахьожам лелабу, хIаьта дикагIа йола опыт дIа-юха тел. Иштта торо хул арахеца аппаратура тIехдика мара ца хилийта, производственни задани массайолча хана тIехкхоачашъе.

Дика новкъостал хул арахецаш йола продукци дикагIа хилийтара, къахьегама овсарле лакхъяра балха юкъе рационализаторски предложенеш кхувларах.

Къаьстта дика лоархIаш рационализатор ва бригада слесарь нов. Проценко. Цо тела рацпредложенеш шоай коллективе йоалаяь ца Iеш депо кхыйолча цехашка а юкъекхувл. Укх тIеххьарча шерашка цо енна 70 предложени балха юкъейоалаярах 100 эзарнел совгIа сома пачхьалкхен рузкъа кходе вIаштIехьдаьннад.

— «Рационализаторски бригада я Проценко яр-м», — оал депо болхлоша. Духхьал укх шера ремонтни цеха коллективо енна дуккха пайда боалаш 13 предложени юкъейоалаяьй. Масала, слесара Шакшуев Владимира еннай 4 предложени, слесара Иванов Михаила балха пайдана доацаш диса форсункайи насосий доагора секцейи прокладной цIаста гIозараш юха ремонт а еш кийчде предложени еннай. Из предложени юкъейоалаярах металлолома лаьрхIа дIакхувсаш хинна гIозараш хIанз тоа а деш балха тIа леладеш да. Дукха пайдане предложенеш тийннай слесара Овчаров Тимофея, иштта кхыбараша.

Шоай балха говзал лакхъяра бригада членаш сайрийнарча школашка, институташка, техникумашка заочно дешаш ба. Масала, Колоярцев Олег нефтяной институте, Иванов Михаил сайрийнарча кагирхой школе заочно деша багIа. Укх коллективе мел вар шишша-кхоккха професси йолаш ва.

Из беррига болх лелабарал совгIа ремонтни цеха къахьегамхоша шефство лелаю Грозерча № 49 йолча юкъерча школа дешархошта. Цу школерча 8 дешархочоа шоай балха говзал Iомаю цар. Кастта дешархой Савенко Валерий, Кудрявцев Александр, Солотов Виктор, иштта кхыбараш слесараш-тепловозникаш хургба.

Дикача къахьегама толамашца накъа баьхкаб депо болхлой Ерригсоюзни машиннаькъахой денна. Масала, ворхI бетта мухь дIа-юха кхахьара план 106,7 процент кхоачашъяьй, юкъера лаьрхIача деннеи-буси локомотиваш дIа-юха ахара план 12 проценти цар технически скорость 21 проценти лакхъяьй. Тайп-тайпарча моттигашка планал совгIа 500 эзар тонн беза мухь тIабола 700 состав дIа-юха йигай, 818 тонн дизельни доагори мазути кхо а деш.

ХIанз парте XXII съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара хьинар совдоахаш къахьегаш ба коммунистически къахьегама цIи лелаеча бригада членаш.

Г. АНОХОВ.

Сурта тIа: Н. Проценко бригада.

И. Плиева сурт.

Дезача ден сийна

Грозненски локомотивни депо механически цеха коллектив машиннаькъахой Ден сийна социалистически яхье яьнна къахьегаш я. Цхьаккха а минут ца йоаеш, планал совгIа продукци арахеца къахьегаш ба токараш, кхы болхлой.

Июльски план оаха кхоачашъяьй 121,8 процент. КIезигагIа металл, къаьстта цветной, доадарцеи, электроэнергии кхыйола материалаши кхоярцеи тха коллективо пачхьалкхенна 20 эзар сом кходаьд. Тхоца 17 коммунистически къахьегама ударник ва. Кастта берригаш а хургба тха коммунистически, къахьегама сийлен цIи лелаеш.

Шерра яьржай тха цехе социалистически яхь. ДукхагIболча болхлоша нормаш тIеххкхоачашъю. Масала, токара А. Марченкос 164,3 проценти, А. Санина 136 проценти, В. Литвина 142,9 проценти кхоачашъяьй ворхI бетта план. Дика къахьег строгальщика Шапшуев Г. сверловщица Рыжман Г., сварщикаша нн. Комышнова, Генова, иштта кхычар а.

Иштача къахьегама толамащца накъа даьхкад тхо маминнаькъахой цIейна. ДукхагIа да тха коллективо дIахо йодача хана де лерхIараш. ХIанз тха керттера декхар да Советски конституце ди тIакхоачаш шера план кхоачашъяр.

Хетаргахьа дикка тIеххкхоачашъергья механически цехо шера план а. Цунна тешал ду айденнача болхлой хьинаро.

А. КИРСАНОВ.
токарь.

* * *

10 шу да машиннаькъашка аз слесаралла болх бу, пхи шу да духхьал Грозерча локомотивни депо паровозашта ремонт еча цехе болх бу а. Ремонтни цехе соца болх беш ба коммунистически къахьегама ударникаш бола Назаренко Михаили Шатоев Владимири. Виъ саго болх бе безача участке тхо кхоъ мара вац, хIаьта а виъне бе беза болх ханнахьеи дикеи бе вIаштIехьдоал тха. 1962 шу дол-лалуча хана тха зIамигача коллективо хIара бетта планаш 115 процент кхоачашъе аьнна социалистически декхар тIаийцадар. Из оаха даиман тIеххкхоачашду. Массаза бетта планаш 140—145 процент кхоачашъю.

Цул совгIа общественни вахаре а тхоашта могача тайпара дакъа лоац. Масала, со се 1960-шера денз городской Совете депутат ва. Тайп-тайпара депутатски гIулакхаш хул каст-каста де дезаш. Дукха общественни гIулакхаш леладу са новкъосташа Назаренко Михаилеи Шатеев Владимиреи а.

Дикача къахьегама гIулакхашца тхоай цIейна накъа даха гIерташ кхыча бригадашца яхье даьннадар тхо. Хозахеташ оал аз тахан оаха тхоай дош дизза кхоачашдаьд аьнна.

А. ХАЖИЕВ,
слесарь.

* * *

Коммунистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабеча тха коллективо дош деннадар семилетка диълагIча шера план 5-ча декабре кхоачашъе. Яхье баьннарашта юкъе хьалхарча мугIаре ба рационализатораши производства хьалхле лелаераши. Буксовой подшипникашта обточка яра дукха къахьега дезаш хулар. Уж станока ёза деталаш хувцаезаш хиларо дукха зехьа ха йоайора. Механически цеха бригадира Чернобаева Павела предложени елар буксаш дIа-хьа а ца йоахаш подшипникаш кийчъе йиш хургйолаш.

Тха коллектива юкъе дика къахьегарца йоккха сийле яьккхай слесара Приоров Владимира. Боккха пайда а луш йола рационализаторски предложенеш кийчъяьй цо. Укх тIеххьарча шерашка 20 рационализаторски предложени а енна 50 эзар сом пачхьалкхенна ахча кходаьд.

Дукха ха а йоаеш къахьега дезаш хулар тепловозий шишша цхьана йолча чархий бондажаш тIара накат дIайоаккхаш. Тепловозашта кIалхара чархаш хьа а яьха мара тоаеш хилацар уж. Тепловозашта кIалхара уж чархаш хьа а ца йоахаш накат юкъера дIайоаккхаргйолаш рационализаторски предложени еннай н. Приорова. ХIанз локомотиваш кIезигагIа сеца а латт, пачхьалкхен ахча кIезигагIа а дов.

Н. С. Хрущева машиннаькъахой совещане даьча исторически къамаьло дегаш ураоттадаьд тха болхлой. Укх деношка 4 рационализаторски предложени еннай тепловозни цеха слесарал болх беча Куминкин Владимира, электроцеха бригадира Кудактин Евгене, шишша-кхоккха предложени еннай слесараша Филенко Виктора, Батуев Iумара, Рязанцев Сергея. Тхоай къахьегама толамаш оаха хетаду машиннаькъахой денна сийна.

П. РОСТОВ,
экспериментальни бригада слесарь.

ШЕФАША НОВКЪОСТАЛ ДУ

Шоай цIей юхегIертача хана массехк дийнахьа Наьсарен районерча совхозий кхашка ена хиннай Грозерча машиннаькъахой культура Двореца агитбригада. Уж тха района шефаш ба.

Машиннаькъахой самодеятельноста районерча массайолча полевой станашка, шурий - товарни фермашка, совхозий отделеней бригадашка концерташ увттадаьд. Масала, Аьлтий-Юртарча, Iаьлий-Юртарча шурий-товарни фермашка, Пхьилекъонгий-Юртарча хьакхий - товарни ферме, Наьсар-Кертерча полеводчески бригаде, иштта кхыйолча моттигашка хиннай из.

Дика концерт оттадаьд агитбригада Мельзавода болхлоштеи Наьсарен - Вокзалерча машиннаькъахоштеи.

ЧIоагIа раьза хиннаб тха района къахьегамхой барт гайнача йоккха йоацача коллективо шоай искусства говзал дика хьахьокхарах. ХIара концерт массаза оттаду чIоагIа баркал аьннад зрителаша - къахьегамхоша. Из беррига болх дика вIаштIехьбаьккхаб художественни кулгалхочо В. Лазаревас. Цо кулгал а деш Мельзаводе агитбригада концерт оттадеш 300 болхлои гIулакхера саги гулвелар. Концерт чакхдаьлча дIахо йодача хана дика толамаш дахара ловца а боаккхаш чIоагIа баркал аьлар цар.

Деррига а 17 концерт оттадаьд агитбригада тха районерча юрта боахама болхлошта. Къаьстта дика кийчдаьдар самодеятельни артисташа Ткаченко Анатоле, Ляхова Ленас, Понамарев Виктора оттадаь групповой халхар, Гарцева Галинас даьккха эрсий халкъа илли, Саркисоваси Нечаеваси лекха сакъердаме байташ.

Из болх барал совгIа шефство лелаеча машиннаькъахоша политпросвещене кабинета лаьрхIа «Тха района маякаш», «Тха дикагIбола пропагандисташ, лектораш, агитатораш» яха стендаш кийчдаьд.

Шефски новкъостал чIоагIа пайдане а тIехьа-тIайоагIача хана терко е йоагIаш а гIулакх да. Из шефство кхы дикагIа тоа а еш дIаяхьа еза машиннаькъахоша.

Н. ПАШЕННЫХ,
КПСС Наьсарен райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе заместитель.

ТРАНСПОРТ ДУХХЬАЛА БОАХАМА ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДУ ОРГАНИЗАЦИ ЙОЛАШ САННА КХЕТАДЕШ ДА. ИЗ ДА А ДА ЦУН БАЛХА КЕРТТЕРДАР. БАКЪДА, УЖ ДЕКХАРАШ ШОАШ КХОАЧАШ А ДЕШ, ЦУНЦА ЦХЬАНА БОЛХЛОЙ КЛАССЕИ АХАРХОЙИ ЦХЬОАГIО ЧIОАГIЪЯРА, КУЛЬТУРА ГIИШЛОШ ХЬАЛЪЯРА ПОЛИТИКА ЛОАРХIАМЕГIА ДОЛА ДУККХА А ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕЧА МАХ БАЬ ВАРГВОАЦАШ ДОККХА НОВКЪОСТАЛ ДУ ТРАНСПОРТА БОЛХЛОША. СОВЕТСКИ СОЮЗА ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ГIУЛАКХАШ ШЕРДАРА, ЦАР ДОТТАГIАЛ ЧIОАГIДАРА, ХАЛКЪА БОАХАМА ДЕРРИГАЧА ДОАКЪОШКЕИ КУЛЬТУРАНЕИ КАРАГIДАЬННАРАШ ВАЙ МЕХКА ХАЛКЪАШТА, СОЦИАЛИСТИЧЕСКИИ КАПИТАЛИСТИЧЕСКИИ МЕХКИЙ ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕ ХАДДАНЗА ВIАШИ ДОВЗИЙТАРА НОВКЪОСТАЛ ДЕШ ЙОЛЧАРЕХ ЦХЬА ФАКТОР Я ТРАНСПОРТ.

(Машиннаькъа транспорта болхлой Ерригсоюзни Совещане Н. С. Хрущева даьча къамаьлацара).

Хозача къахьегама гIулакхашца шоай цIейна накъа баьхкаб Плиево яхача станце болхлой. Ший балха нормаш 115—120 процент кхоачашъеш хьавоагIа коммунистически къахьегама ударник 2-ча отделене болхло Чаниев Ювсап.

СУРТА ТIА: Чаниев Ювсап наькъага хьежаш воал.

И. ПЛИЕВА сурт.

КАРАГIДАЬННАРАШИ ДЕ ДЕЗАРАШИ

Промышленноста, транспорта, гIишлоний болхлой городской активера

Цхьоалаг1ча августа Ленина цIерахча культура Двореце промышленноста, транспорта, гIишлоний болхлой городской актив хилар.

Укхаза гулбеннабар Грозне заводашкара, мехкдаьтта промыслашкара, транспорта, гIишлош еча организацешкара дикагIа бола болхлой, партийнии боахамийн кулгалхой.

Грозне промышленноста, транспорта, гIишлоний предприятеша 1962 шера хьалхарча ах шера паччахьалкхен плани социалистически декхараши кхоачашдарах а семилетка диъ шу толамца чакхдаккхара де дезарех а доклад йир КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара О. С. Беляева.

— Грознерча къахьегамхой Махачкала, Орджоникидзе, Краснодара болхлошцара яхь традици а хинна дIаэттай, — йоах О. С. Беляева,—Тахан Нохч - ГIалгIайчен столицерча промышленноста, транспорта гIишлоний балха итогаш ю вай.

Грозне предприятеша валови продукци арахецара 1962-ча шера ялх бетта план 103,5 процент кхоачашъяьй. Соахка цу хана хинначунца нийсдича 14,6 процент дукхагIа хул из. ВорхI миллион сома продукци планал совгIа арахийцай.

Города ерригача районаша кхоачашъяьй, аьлар докладчико, — ялх бетта йола паччахьалкхен планаш. Къаьстта дика ка яьннай Заводской района къахьегамхой. Ах шера план 103,6 процент кхоачашъяьй цар, 4,1 процент лакхъяьй къахьегама овсарле. Ялх миллион сом гаргга мах болаш продукци еннай планал совгIа, хIаьта цунга дIадодар 46 эзар сом лохдаьд.

Дика къахьегама толамаш доахаш ялх бетта планаш кхоачашъяьй Ленински, Старопромысловски, Октябрьски районий къахьегамхоша а.

ДIахо ше къамаьл деш О. С. Беляева белгалйоах семилетка диълагIча шера хьалхарча ах шера планаш сийленца кхоачашъяь промышленни предприятеш, мехкдаьтта доаха управленеш, тайп - тайпара установкаш, бригадаш, цехаш. Керда техникана, Iилмана гучаяьнна толашагIа йола методаш шерра балха юкъехкахьарах Грозненски мехкдаьттахой торо хиннай планал совгIа итт эзар тонн «Iаьржа дошуви» ялх миллионал дукхагIа гази яккха.

Мехкдаьтта чакхдоахачеи химически промышленноста управлене 103,7 процент кхоачашъяьй ялх бетта план, соахка цу хана хинначул 20 процент дукхагIа продукци арахийцай. Дукха ха йоацаш цу йоккхача коллективо ханал борхI ди хьалха кхоачашъяьй ворхI бетта план а.

Докладчико дувц коммунистически къахьегама предприяти яха цIи яьккхача нефтемаслозавода, ЦРМЗ болхлошта карагIдаьннараш, белгалдоах Грознерча энергетикаша кхоачам хиллал бахача нахаи предприятештеи электрически тепловойи энерги хулийталга. Продукцега дIадодар 52 эзар сом лохдаьд цар, планал совгIа яьккхай 60 миллион киловатт-сахьат электроэнерги. Доккхий къахьегама толамаш доахаш ах шу чакхдаьккхад машиннаькъахоша а.

ДIахо нов. Беляева дувц, промышленни, нах чубаха, культурно-бытовой, кхыйола а гIишлош хьалъяра дIабахача ялх бетта 21,2 миллион сом ахча хьожададьдар, яхаш. ГIишлонхоша хьал а яь эксплуатаце дIаеннай 696 квартира, школа-интернатий ши общежити, кхы дуккха а гIишлош. Из хул соахка цу хана хинначул дукхагIа. Дикка тоабаьб шоай болх СМУ-9, СМУ-8, СМУ-6 организацей коллективаша.

Шерлуш латт коммунистически къахьегама цIи лелаерий мугIараш. Из сийлен цIи яккхара тIехьа къовсам лоаттабеш 43.857 саг ва. Коммунистически къахьегама предприяти яха цIи яккха гIерташ бIарчча предприятеш а я. Царех я Грозненски химически завод, промыслово - геофизически контора, НПУ «Старогрознефта» цхьоалагIеи кхоалагIеи промыслаш, кхы дуккха а. 1961 шера коммунистически къахьегама цIи лелаеш 282 коллектив хиннай, хIаьта укх шера уж я 492.

О. С. Беляева къаьстта белгалбоах производства «маякаш». Масала, крекинг-завода № 5 йолча установка (начальник нов. Бурлаков) кхоачашъяьй семилетка диъ шера план, семилетка чакхъяьккхай «Красный молот» завода прессовщика Албогачиева Дауда. Уж тайпа масалаш дуккха а доаладу докладчико.

Керда техникеи технологии производствана шерра юкъейоалаярах, халача балхашта автоматизации механизации ярах Грозне промышленни предприятей торо хилар иштта дика толамаш даха. Хьалхарча ах шера производствана юкъейихьай 4774 рационализаторски предложени, цу гIулакхо 1,5 миллион сома пайда белар. Укх шера дукхагIа пайда эц чурча торонех, дукхагIа кхояьй электроэнерги, материалаш. Алхха электроэнерги кхояьй 7 миллион киловатт-сахьат.

Цхьабакъда, вайна карагIдаьннараш дукха дале а Iалаьмате дукха да динза дисараш а, йоах О. С. Беляева. 88 предприятех 18-не валови продукци арахецара ах шера план кхоачашъяьяц. Царех я «Старогрознефтеи» «Октябрьнефтеи» НПУ, Электромеханически завод, Слюдяной фабрика, кхыраш. 16 предприяте кхоачашъяьяц къахьегама овсарле лакхъяра планаш.

17 буровой бригадах ворхIне планаши социалистически декхараши кхоачашдаьдац. Скважинашта бурув деттача технологически къахьегамеи дисциплина телхаяр бахьан долаш 33 авари яьй. Уж дIайоахаш 10 эзар сахьат ха йоаяьй. Цу хана пайда ийцача вIаштIехьдаргдар пхи эзар совгIа метр керда скважинаш яха. ХIана кхоачашдац буровикаша шоаш тIаийца декхараш? Цун керттера бахьан—кхетама болхи технически говзали лакхъяра гIулакхаш эсала леладелга, кхоачам хиллал инструменташи материалаши йоацилга, зехьа дукха ха йоаелга.

Промыслай эксплуатационникаша во леладу сеца латта скважинаш юха болх бе йолаллийтара гIулакх. Мехкдаьтта луш хинна 29 скважина хIанз а сеца латт.

Дукха брак йола продукци арахец кхачан промышленноста управленена чуйоагIача предприятеша. Масала, бейнача ялх бетта 13 тонн кондитерски изделей брак яьй, 17 тонн — дулха продукташта, 12,7 тонн маьхк брак хиннай. Цу тайпара масалаш кIезига дац.

ЦIенхаштта тоабе безаш ба автотранспорта болх а. Пассажираш дIакхувлара план 92,3 процент мара кхоачашъяц. Шофераштеи кондуктораштеи юкъера политико-массовии кхетамеи болх Iалаьмате во лелабу. Дукха моттигаш нийслу графикаш телхаеш, пассажиращца эйхьаза бувлаш. Дукха хул авареш а.

ДIахо нов. О. С. Беляева дийцар гIишлош еча организацей балха юкъера дуккха кхоачамбоацараш. Капитальни вложеней план 78,8 процент мара кхоачашъяьяц городо, цу даькъе наха чубаха цIенош дара йола вложенеш — 80 процент. 27 организацех подрядни балхаш дара план 17 организаце кхоачашъяьяц. Пайда ца эцаш дисад 2,8 миллион сом ахча.

Iалаьмате ледара лел боккха лоархIам бола промышленни объекташ хьалъелга. СМУ-9 сов шортига ю Грозненски химзаводе хьалъеш латта синтетически этилови спирт доаккха цех, Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе — Г-49-1 установка, кхыйола а объекташ.

Города йиъ организаце: № 1 йолча СУ, Ремстройуправлене, № 2 йолча СМУ, ГАРО завода планах йоагIачул 4,3 эзар квадратни метр нах чуIе моттиг кIезигьеннай. Из бахьан долаш квартираш дIа ца кхоачаш 132 дезал бисаб.

ГIишлош хьалъелга шера планага диллача 34,3 процент мара кхоачашдаьдац. Наха чуIе цIенош дара шера план толамца кхоачашйинза яргьяц, — йоах нов. Беляева. Парте райкомаш, партийнийи, комсомольскийи, профсоюзнийи первични организацей кулгалхой декхарийла ба ерригa а материальнии къахьегамеи торонех бизза пайда эца, хьаеш мел латтача хIара объекта тIахьожам лоаттабе.

— Чакхбаьннаб ворхI бутт. Дукха да города промышленноста, транспорта, гIишлошъерий болхлой де дезараш. Вай хIаране, — аьлар докладчико, — даимма хьинар совдоахаш, къахьегама дисциплина чIоагIъеш, кердадараш производствана юкъехкухьаш, дикагIбарий балха опыт йоаржаеш бе беза болх. ЦIенхаштта тоабе беза болх беча моттигашка, промыслашка, заводашка, фабрикашка бу организаторски а политически а болх. ОарцагIбаха беза берригa къахьегамхой.

Семилетка диълагIча шера хьалхарча ах шера балха тIехьа даьхача толамехи къахьегама овсарле лакхъяра новкъарленехи дийцар активе къамаьл даьча «Красный молот» завода мастера нов. Сивилова, КПСС Заводской райкома секретара нов. Ляпинас, «Грознефтеразведка» АТК слесара нов. Василихина, иштта кхычар а.

Гулбеннараша чIоагIа раьза а болаш тIаийцар КПСС Махачкалерча горкома секретара нов. Шамхаловас даь къамаьл. Хьаьшо дика доашха а доашхаш белгалбир лоалахарча республикай столицаша яхье ялараx хьабоала пайда. ДIахо нов. Шамхаловас дувц Махачкалерча къахьегамхоша хьалхарча ялх бетта даьхача къахьегама толамех лаьца. Сона лов,—йоах цо,—вайна юкъера доттагIал кхы а чIоагIдалар, вайна юкъера социалистически яхь кхы а шерагIа яржар.

Актив чакхйоаллаш горисполкома председатела заместитела нов. Минаева ах шера план эггара дикагIа толамаш а доахаш кхоачашъяьча Заводской района КПСС горкомеи горисполкомеи цIе байракх елар.

Байракх хьаэцаш нов. Ляпинас района къахьегамхой цIерах баркал а оалаш, активе хиннача шоаш кхы а дIахо хьинар совдоахаш болх бергхиларах тешам белар.

Массава раьза а волаш тIаийцача резолюце тIа белгалдаьхар города промышленноста, транспорта, гIишлоний болхлой шера план кхоачашъяра де дезараш.

М. ХАМХОЕВ.

Хьайбашта—шортта ДОАКЪАР, ДIАЙХА ОТАРАШ

«Назрановский» совхозе соахка ший ханнахьа базашта ремонт ца яр бахьан долаш дукхагIа йолча отделенешка шелалах лазараш а лувцаш дукха доахан, жа, Iаьсий дайра. Доккха зе хилар боахама.

Укх шера из гIулакх юха кердадалийта йиш яц. Цудухьа совхозо доаханна кийчо миштa ю хьожаш хилар тха рейдови бригада укх деношка.

Аьлти - Юртара отделени. Аьлахи чахи даь аргIаш латт фермана юхе. ДIаьхача Iана тоъаргда из доакъар, аьнна хеталу.

— А, — йоах ферма заведующе нов. Костоева, — доакъар дукхагIа мел хул дикагIа да.

Хадданза хьатIаух аьлах етта машинаш. Цхьаннена тIехьа шоллагIдар ухаш урагIа ух аргIаш. ХIанзехьа а вIашкатеха Iооттаяьй 300 тонн хиллал йол, 60 тонн совгIа ча. ГIожа доакъар дIахо а Iалашдеш боахк Аьлти-Юртара къахьегамхой.

Бицлац укхаза доаханна помещенеш кийчъе а. Массайолча базашта сихбенна ремонт еш боахк болхлой. Ремонта эша материалаш Iалашъеш, помещенеш дикагIа тоаяйта гIерташ оарцагIваьннав ферма заведующи Костоев Хаматхан. Цун новкъостал ду совхоза кулгалхоша.

Дог гIоздаьлар тха СурхотIарча отделене ферме дIакхаьчача а.

— Кастта. доахан чудокха база тоа а яь, Iаьсий помещенешта ремонт е долалургда тхо, — йоах болхлоша. — Цига керда клеткаш оттае еза, рамаш хувца, кизгаш тоха деза. Материалаш йолаш я.

Фермана гаьна йоацаш аргIаш даь дукха йоли чаи латт, хIаьта из кхы а хьатIаувзаш а да.

— Укх шера шортта хургда тхога гIожа доакъар, — йоах отделене зоотехника Хамхоев Iаддал - Къаьдара, доккхача аьла аргIашта бIара а хьежаш. Укхаза 200 совгIа тонн йоли иззал чаи да. Шин-кхаь дийнахьа йисте доаккхаргда оаха ер пхелагIа аргIа. Цемента кIоагаш чура кагий аьта сийна хьажкIаш IотоIаеш йоалл низ бола «ДТ-54» яха трактор. Дукха ха яц СурхотIа силоса хьажкIаш хьакха болабенна. ХIанззехьа а лаьттах деллад 200 тонн доакъар.

Цхьабакъда, СурхотIа санна лелац гIулакхаш гIадж кхоссал мара цунна гаьна йоацача Экажкъонгий-Юрта. Торонаш а кхоачамаш а цхьатарра да.

Хьалде доладаь аьл аргIа латт ферма юххе. БIаргагуш болхлой бац. Новкъостал де саг а воацаш ше цхьаь деза аьла паркхаш хьалъийдеш воалл аргIаш деш вола Точиев Абукар. Хьинар долаш, балхах ца къахкаш саг ва из, йоах цох доярокаша. Вожаш чубахаб. АргIа юхе дукха йол латт Iойоассаяь. Абукара ший кхец из дIанийсъе. Шофераш эгIазъух.

— Оаха халача наькъашка гIолла 40 километр гаьна уллача Албаст-берчара енача аьлах сихха аргIаш даь балац отделене, — йоах цар.

Уж бакълув, аьлах аргIаш во ду. Ча вIалла ферме хьа а денадац. Из болх беш ши машин мара яц ерригача отделене. Тамаш яц Экажкъонгий-Юртахоша доакъар кIезига Iалашдар. 1550 центнер йол кхашка я хIанз а. Ферма юхе 5 тонн мара латтац. Цу гIулакха саготдеш бац отделене кулгалхой. Рейдови бригада тохкам беча дийнахь цхьа саг вацар доакъар Iалашдеча тIахьожаш. Силоса хьажкIаш хьакха хIанз а дага бац, шоаш 10000 тонн моша доакъар Iалашдергда аьнна декхар тIаийца доллашехьа а. Ха хьатIаэттаяц, йоах отделенерча цхьаболча бехктохкамерча наха. ХьажкIаш комбайн юкъе яккха мара ца езаш кийча я.

Къаьстта белгалдаккха дезаш да хьайбай помещенешта ремонт яра хIама даь ца хилар. ДагадоагIа, дахача шера цу отделенерча наха совхоза керттерча ветеринарни лорага доахани Iаьсийи цамогаш да, новкъостал де, яхаш телефон йийтта. Хьежача, шелала эгадеш латтар базашкара доахан, чугIолла ловзаш мух а болаш.

— Помещенеш ца тоаярах къаьстта дукха Iаьсий дайра тха, — йоах Iаьсий леладеча Элканова Маржана.

Шоаш хиннача тайпара латташ я уж помещенеш тахханалца. Цхьа хьастам техабац, топпара мажарг хьаьхабац. Кизгаш доацаш латт кораш.

Къаьстта теркам тIабахийта безаш я Экажкъонгий-Юртара ферма, хIана аьлча эсала лел укхазара гIулакх. Каст-каста заведующеш, болхлой хувцалу. Укх тIеххьарча шин шера виъ керда заведующи венав цига, хIаьта цхьанне а шийна тIехьа дика лар а йитац. Бакъда, укх деношка цига заведующи вена Сапралиев Осман ший хурдаь болх тоабе гIерташ ва.

Иштта кхоачамбоацараш да Пхьилекъонгий-Юртарча отделене а. Во лел цига доаханна кийчо елга. Базашта ремонт е йолаяьяц, кIезига Iалашдаьд доакъар. ДукхагIа йола йоли чаи кхашка вIашка а ца тохаш латт. Ферма юхе цхьа центнер яц.

Совхоза кулгалхой, специалисташ, доахан леладераш, партийни организаци, эггара хьалха, декхарийла ба шийла денош хьатIаотталехьа юкъарча хьайбашта эша кхоачам Iалашбара берригa низ оарцагIбаккха.

«Сердало» газета рейдови бригада:

М. ГАГИЕВ, района инспектор-организатор.
В. ИВЕНСКИЙ, ВЛКСМ райкома секретарь.
Л. БАРАХОЕВА, Аьлти-Юртара доярка.
И. СУКИЕВ, ВЛКСМ обкома инструктор.
М. АЛЬДИЕВ, Экажкъонгий-Юртара звеньевой.
М. ЗАНГИЕВ, «Сердало» газета корреспондент.

АЛТАЙСКИ КРАЙ. Укх шера Алтайски юртбоахама института Iомалуш-опыт еча боахаме бобай 400 гектара тIа опыташ яьй, уж тайптайпарча хьисапе дIа а йийна: цхьацца шишша-кхоккха мугI болаш, квадратно-гнездови хьисапе, цхьатарра дIатесса.

Доакъарийна лаьрхIа дIайийна бобаш лелаяра болх агронома Н. И. Чекановай кулгалца лелабу. Доккхийча производственни кхашка Iилман болх чакхбаккхара цунна новкъостал деш бола цун гIончий ба студенташи Iомалуш-опыт еча боахама механизатораши.

Сурта тIа: Социалистически Къахьегама Турпал Н. И. Чекановаи механизированни отряда начальник Леонид Холодныйи шишша мугI болаш дIайийнача доакъарий бобашта юкъера йовкъаш мишта цамцаяьхай хьожаш боахк.

В. НИКОЛАЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

IАНА КИЙЧО Ю

Йоккха йоакхо ю хьайбашта доакъар Iалашдара Наурски районерча «Терский» жа леладеча совхоза 4-ча отделене къахьегамхоша. ХIанз сихдаь гIожа доакъар кийчдеш ба уж. Цар чIоагIа терко ю хьайбай помещенеш йолча доакъар сихха хьатIаозара. Шурий-товарни фермана юххе хIанзалехьа а кхо эзар центнер аьлахи, кхо эзареи ялх бIаьи центнер чахи аргIаш даьд.

Пресса тIа болх беча механизатораша Л. Потихониней, Н. Сухоруковеи дийнахьара норма 120—130 процент кхоачашъю.

Иштта дика къахьегаш ба тракторист Буравлеви, болхлой Нигаеви, Беляеви. Шин лафетаца цар цхьан рейсах цхьайтта тонн доакъар хьатIаоз. ХIанз цу отделене силос йоллаш ба уж. ХIанзалехьа 350 тонн хьажкIий силос еллай.

А. МАМАЕВ.

Шекара свекла—лоархIамера технически доакъареи культура

СПЕЦИАЛИСТА ХЬЕХАМАШ

ХАННАХЬА ЧУЭЦА СВЕКЛА

ДIайийна шекара свекла чIоаггIа хьувкъаяра мел эша торонаш йолаш дуккха районаш я Нохч-ГIалгIай АССР-е.

Эггара хьалха Грозненски опытно - мелиоративни станце кхашка дIа а йийна, хий а дехкаш кхеяьча цу кердача культурах хIара гектара тIара 500 центнер яьлар дуккха шекар а доаллаш йолча свеклай. Шекара свеклай из тайпа урожай яккха йиш я республикерча хIара боахаме. Республика колхозашкеи совхозашкеи уж дика хулаш хилар гучадаьлар 1961 шера; «Гудермесский» совхозе — 700 гектара тIа дIайийнача свеклаех хIара гектара тIара 240 центнер яьккхай. Урус-Мартана района «Красноармейский» совхозерча Сербиева звенос 16 гектар долча кхай хIара гектара тIара 430 центнер шекара свекла яьккхай, хIаьта укх шера 20 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 500 центнер свекла яккха аьнна дош деннад цар.

Республика колхозашеи совхозашеи соахкарчул дуккха а дукхагIа шекара свекла укх шера дIа а йийнай, хIаьта из маьхера культура дика а хьийкъай.

Хий дехкилга, мугIараштa юкъера лаьтта цамцадоахилга, кхыдараш санна дола дIайийнача шекара свеклана деш дола гIулакхаш уж чуэццалца йолча хана де дезаш да.

Свекла чуэца ха хьатIакхоачаш латт, хIаьта цудухьа республика боахамаша свекла чуэцаргйола ерригa техника сихха кийчъе а аьшка шодаш, тускараш, юста яьшкаш, ахка белаш, кхыйола инвентарь Iалашъе а еза. 1961 шера из тайпа инвентарь ца тоъаш хала хьийзар колхозаши совхозаши.

Шекара свекла чуэцача хана эггара кертера декхар да уж шоай ханнахьеи ца йойташи чуэцилга.

Чуэццарца цIаозаргйолаш вIаштIехьдаккха деза свекла чуэцилга. Октябра бутт бовлехьа чуийца яргйолаш доладала деза свекла чуэца.

1961 шера цхьайолча совхозаша шекара свекла ханнахьа чу ца эцаш гоа а яь, дукха йоа а йир, шелалах толха а йир. Шелал тIаялехьа хьаьхьа а. цIенъяь а, кхашкара ара эза а яьха, свекла дIачуийеча пункташка дIачуяла еза шекара свекла. Свекла чуэцара гIулакх лерттIа леларгдолаш уж чуэцара де дезача балхий планаш оттае еза, хIара бригадана, звенона, хIара механизатора, автомашина лехкачоа денна заданеш телга вIаштIехьдаккха а свекла чуэцаргйола механизмаши кхаши белгалде а деза, эшача болхлой автотранспорта расчет е еза.

Эггара хьалхагIа чуэца еза тIера йоархI йокъаеннеи овлаш доккхагIа хинначеи участкашкара свекла. Чуэцача хана свекла теда а,маьлхара яхийта а, йохьаяйта а мегаргьяц. Комбайнашца чуийца свекла тIаяллийса йоархIи диткъа мел дола овлаши дIадоахаш цIен а яь, сихха элех дIаоттае а заводе е доаханна доакъарийна лаьрхIа дIаоттаергйолча моттиге дIаяхьа а еза. Чуийцача дийнахьа цIа ца яхьаш йиса свекла кхашка дIагул а яь, тIера дIакъовла еза.

Свеклоподъемникашца чуэцаш йола свекла, лаьттара хьаьхка а хьахержа а яьнначул тIехьагIа йоархI арахьа а йолаш вIашкайохк, цул тIехьагIа йоархIи, лаьттеи, кагий овлаши дIа а даьхе цIенъю. ЦIенъяь маьллинге а, цIая атта хургйолча тайпара элаш а йийя, заводе е доакъарийна дIаоттае дIахьу.

Свекла чуэцача ханна цар йоархI силоса лаьрхIа лаьттах йолла еза. Свекла лерттIа дегI денадале, цар дозал, свеклай дозалца нийсдича 35—50 процент хул. Шекара свеклай йоархI доакъара свеклайли морковкали дуккха а пайданагIа я доакъарийна. Шекара свеклай йоархIий 100 килограммах 15—20 килограмм доакъара единица, 1,3 — 1,5 килограмм белок йоалл. Шекара свеклай ерригa йоархI доаханна доакъарийга яхийта еза керда йолча ханна телаш а тIехьагIа тергйолаш силос елла а. ЙоархIех силос йоллача хана уж лаьтта дIа а доахаш цIенъе а, чIоаггIа IотоIае а, тIаголла цхьа тIоа ча хьарца а деза.

ШЕКАРА СВЕКЛАИ ЦАР ЙОАРХIАШИ ДIАОТТАЯЬ МИШТА ЛОАТТАЕ ЕЗА? ДОАКЪАРИЙНА ЦАРЕХ ПАЙДА МИШТА ЭЦА БЕЗА?

Доакъарийна лоархIа свекла дIаоттаеш хилча, моттигерча хьалашкеи дIаоттаяь лоаттаеш йоаккхаргйолча ханашкеи хьежжа уж лоаттаяра могаду царех лаьттан тIа аргIаш де а, кIоагашка чутовса а, элаш е а, кхоалленна кIал оттае а. Гурахьеи Iайн гIойленагIа да лаьттан тIа аргIаш а деш уж дIаоттаяр. Нагахьа санна кхы а дукхагIча хана лоаттае езаш уж хуле, лармашка а кхоалленна кIал а оттаяр гIойленагIа да.

Лаьттан тIа уж дIаоттаеш хилча, хьалххагIе а эшшача боараме йоккха а йолаш майда кийчъе еза бежа карта юххе е кхай тIа наькъа йистте. Из майда тIера йоархI дIаяьккха цIенъе а шаьръе а еза.

Свеклай дукхалгеи кIезигалгеи хьежжа ду царех аргIаш: бухагара шорал 2 метрагара 10 метрага, лакхал 1,3 метрагара 2,5 метрага, дIоахал 10 метрагара 50 метрага кхаччалца хул. Ча е эрз тIа а техе дIакъовла аргIаш.

Къилбаседенгахьеи къулбехьенгахьеи дIоахал а долаш дича дикагIа да аргIаш. Юккъе гIолла машин чакхйоалалург йолаш 4—5 метр шера моттиг йита еза аргIашта юкъе. ЙоархIаши лаьттеи дIа а даьккха свекла цIенъяьчул тIехьагIа 1—2 ди далалехьа аргIаш даь даха деза царех.

Бокъонца аргIаш даь даьнначул тIехьагIа аргIашта тIа гIолла коачча кIир тох (цхьа ведар хийи 0,5 килограмм кIири вIашагI а эдийя), цул тIехьагIа оагIошца лаьтта тIатох 20—25 сантиметр сомал а долаш, хIаьта лакхе тIа гIолла ча е эрз тох. Къулбехьенгахьарчеи малхбузенгахьарчеи лаьтта тIатессача оагIошта малх тIа ца кхачийтар духьа кIир тохар гIойленагIа да.

ЙIайхача хана аргIаех латта свекла фо кхетаргдолаш хила еза. Цу гIулакха малх ца беначa деношка а бийсашка а тIера хIамаш дIа а яьха дикка фо кхетийта деза. АргIашта юкъера йIовхали шелали меллий ховргдолаш царна юкъе термометраш йохка еза.

И. МАЛЬСАГОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР юртбоахама продукташ кхеечеи кийчъечеи министерства агроном-инспектор.

Дика шекара свекла кхеяьй Курчалой района «Путь к коммунизму» яхача колхозерча Маниева Камисай звенос. 26 гектарах хIаране тIара 300 центнер свекла яккха декхар тIаийцад цо.

ХIанз диазлагIа оасар даь баьнна бала боахк свекла лелаераш.

Сурта тIа: (аьрдехьара - аьттехьа) К. Манева, Х. Эдигова, Д. Магомадова свеклана оасар деш боахк.

С. Шерипова сурт.

31 июль тIакхаччалца республика колхозашкеи совхозашкеи доакъараш кийчдар

(Планаца нийсдича процентех)

Производственни управленеши цар районаши	ГIожа доакъараш	Цу даькъе йол	Силос
Грозненски	**30**	**63**	**3**
Ачхой-Мартана	20	43	2
Грозненски	48	43	4
Советски	—	—	10
Урус-Мартана	20	58	1
Гудермесски	**18**	**23**	**4**
Ведана	7	6	1
Гудермесски	29	41	3
Курчалой	17	46	—
Ножай-Юрта	14	14	0
Шаьла	17	36	9
Наурски	**37**	**65**	**10**
Надтеречни	38	133	20
Наурски	36	53	12
Шелковской	37	67	3
Сунженски	**22**	**44**	**2**
г. МагIалбик	24	24	0,5
Наьсарен	13	57	0
Первомайски	13	26	3
Сунженски	27	62	3
Откормочни боахамаш	49	52	3
Совнархоза совхозаш	**94**	**67**	**1**
Республике гIолла	**29**	**44**	**4**

„СЕРДАЛО“ ГАЗЕТА РЕЙД

ГОРОДА КЪАХЬЕГАМХОШТА— ДУКХАГIА БАЬЦА ДААРАШ

Къахьегамхоша буача кхачан юкъе йоккха моттиг дIалоцу ахкан хана баьца дааррша. Цар кхачан чам тоабу, шу хозаду Цу хьакъехьара къахьегамхой хьашташ Iалашде къаьстта декхарийла йолаш я горплодовощторг (директор нов. Хаутиев), горкоопторг (директор нов. Котовский), УНПП ОРС (начальник нов. Арутюнов).

Баьца дааррш хьалкхедаьд юрта боахама къахьегамхоша, КПСС мартовски Пленума ренеш сийленца кхоачаш а еш. Цар кхоачадьачул дукхха аттагIа да городерча торговлен организацей декхар: кийча баьца даарш къахьегамхошка дукхара гIулакх вIаштIехьдаьккха мара дезац цар.

Из бехкткохамера гIулакх лакхе цIераш яьхача организацеша миштa кхоачашду хьахьехкар 3-ча августа городерча баьца дааррий тикашка хиннача хьалаша.

Баьца даарий ассортимент. Городерча эггара йоккхагIчарех я «Красный молот» яха завод. Укхазарча плодовощторга № 14 йолча павильона чу хьаьца кабуц, нарсаш, марковкаш, ииттa кхыяраш яц. ХIаьта йохкаш латта помидораш стандартни а яц. Наха цхьаьца хаттараш бу продавецага, стандартни йоацача помидорех бизза мах хIана боах а баьца дааррий ассортимент эсала хIанай а яхаш. ТIаккха продавец, фактура дIа а хьувхаш, бехказа вувл.

Атта роль я торга кулгалхошкара а товароведашкара а яр: цар дезац наха жопаш тела а, е шоашта чудахьа баьца дааррш эшаш тика хьалхашка латта а.

Кхы дикагIа дац гIулакх Заводской районашкарча баьца даарий павильонашка а. № 57 йолча павильоне яц помидораш, нарсаш, кабуц, хох, ииттa кхыяраш. Биззача маьхах йохкаш я маьлхара яха, хобаенна баклажанаш. Дукхьал цхьан помидоршкара дIанийкхача лакхе цIераш яьха баьца дааррш дац № 39 йолча павильоне а. Стандартни йоацаш а еха а я цу павильона продавеца Мельтауре бизза мах боаха помидораш. Витрине латт телха, къаьна берхIала ехка нарсаш.

Заводской район ювцаш ала дезаш да, уххаза маьхаш деча ОРС-ен коопторгерн павильонашка (№ 7 йолча тика павильон, № 36) баьца дааррш ца хилар. Яьссача павильонашка латтача продавецашка «Ираз долаш болх» а бувцаш города юкъе Iочуух нах.

Дика вIаштIехьдаьккха дац гIулакх города юкъерча тикашка. Бакъда, ассортиментага диллача гIулакх толашагIа да № 1 йолча йоккхагIа йолча тика тIа (зав. нов. Межидов). **Дукхьал укхаза мара цхьаннахьа яцар цу дийнахьа кабуц.** Укхаза эггара дукхагIа хила езаш йола дика помидораш, хIаьта юкейиса латтача кIезигача помидорех бизза мах боахар, уж эсала а еха а йоллашехь.

Баьца даарий ассортимент эсала яр плодовощторга № 10 йолча (заведующи нов. Иванов) тика тIа, центральни рынкерча павильонашка.

Ер ма дий аьнна цхьаккха баьца дацар коопторга эггара йоккхагIча тика тIа. Фу юкьмараш яь наха дукхал уттт ховш дар тика заведующи нов. Комиссарован торга директор нов. Котовскии, города юкъе иззамо йола хоза тика яьсса дIа а оттаь.

Духхьал тикашка чукхахьа деза баьца дааррш. Тхона ниьса доацаш санна хет баьца дааррш базашка а кхухьаш цигара тикашка кхахьар. Цу гIулакхо баьца дааррш чам боабу, уж талхийт. Массайолча кагийча павильонашка кхахьа вIаштIехь долле доале, города юкъерча тикашка кхахьа йиш я кхай тIара доаттIача тайпара баьца дааррш. Цхьадийолча тикашка бийсашка кхахьа деза аьнна хет тхона баьца дааррш. ВIалла хIама дац станокаш тIа болх берий хьашташ кхоачашдара бийсан хьал а гIетта, баьца дааррш хьайцаз. 22 экспедитор ва плодовощторга 75 тикен павильони торговлешца Iалашъеш. Мел эша транспорт а Нохч-ГIалгIай автотресте йолаш я.

Белгалдаккханза дита йиш йолаш дац баьца дааррш дохкача тикашка торговлен культура лоха хилар, дукхача павильонашка бIеха хилар. 63 павильонах 42 павильона чу болх беш маIанах ба, павильонаш цIена доацаш болх хилар.

Фу де деза городера къахьегамхой баьца дааррца лертIа Iалашбара? Цу хьакъехьа оаха шийца къамаьл дича плодовощторга директора заместитела нов. Дьячкова дийцар болх эсала латтара бахьанаш. Уж дар колхозашен совхозашен шоай баьца дааррш хьателарах дола договораш кхоачаш ца дар, бийсанна баьца дааррш тикашка кхахьа йиш ца хилар, ииттa кхыдараш.

Из дерриг ииттa дац. Цу гIулакха мел эшар долаш да. Шортта нах ба, транспорт я. 75 тикен павильони баьца дааррша Iалашъе езаш 22 экспедитор ва плодовощторге. Плодоовощторга, кооптоорга, УНПП ОРС-а кулгалхоша конторашка шаьра хабараш дувцарах хьалъхьоаргьа цар баьца даарех.

Пайдана яц къахьаташцара балча методаш а. Договораш кхоачаш ца дарах йолча гIода санкцеш колхозашкеи совхозашкеи ахьийтарах доархIамера гIулакх лерхI нов. Дьячкова. Городерча къахьегамхошта пайдана дац из а. Шоай декхараш дизза кхоачашде деза колхозашен совхозашен а.

Кастта тоаде деза городера къахьегамхой баьца дааррца Iалашбара гIулакх. ДIахо магийта мегаргдац торговлен организацей кулгалхоша бехкткохам боацаш а бе ца хеташ а из гIулакх дIадахьар. Цу гIулакха лаьрхха йоахо е а бехкевар бехкткохаме оза а веза торговле Министерства.

Рейдови бригада:
Г. АЛЕШИН — «Красный молот» яхача завода инженер;
Ш. ИБРАГИМОВ — ВЛКСМ горкома викал;
К. ПУСТОВОЙТОВА — госторгинспектор;
Хь. ГАЛАЕВ — «Сердало» газета редакце отдела заведующи.

Чувашски АССР. Семилетка шерашка Чуваше столицера чуIе цIенош 65 процент дукхагIа хиннад. Алхха укх цхьан шера чебоксарцашка кхаьчай дика кийчьа ийс бIаь совгIа квартира. Газификаци а теплофикаци а я ээараш квартираш я городе.

Сурта тIа: Ленина проспекте 1961—1962 шерашка керда хьалдаь цIенош.

А. Брянова сурт. ТАСС фотохроника.

ДоттагIленца вIашагIкхетар

Май бетта хиннача КъилбаседаКавказа территориальни управленей болхлой совещание вIашагIкхийттача Гудермесеи Хасой-Юртеи совхозно-колхозни управленешкарча обкомий комсоргаша нн. Э. Исаевеи А. Мусаевеи дийцадар шинна а управлене комсомольско-кагирхой бригадаштеи звенош юкъе социалистически яхь лоацилга а вIаши бальо опытaш Iоамелга а.

Цу гIулакхах эца лаьрхIа керттера пайда ба къахьегама овсарле совъякхкар, лоалаха улалача шин республика кагирхошта юкъера доттагIал чIоагIдар.

Дукха ха йоацаш Гудермески районе венавар Дагестанерча 16 къона викал. Царна юкъе бар аварцаш, гIумкий, лакцаш, ногхий. Пхи йоI а яр цагIа. Уж ба хьинар дола, маIача наха нийсса болх бола, сийрда вахар кхоллаш боахка мехкарий.

Хьаьцаргья вай аварка Кудалова Назипат. Из хIанз ВЛКСМ Кизил-Юртера райкома секретарь я. «Кизил-Юртовский» совхозерча гIумкий йоI Гаджиева Муамината коа тIара оалхазараш кхеду. Шура ихкара планаш боахка кечашъярца белгалъяьнна я гIумкий йоI — доярка Атакова Умарзият.

Гудермесерча шиий йижаршта дувца шортта хьажкIаш кхеляр дола пайданера хIамаш дахьаш енай комсомольско-кагирхой звенона кулгалдеш йола Янтикова Зумрад.

Юрта боахама культураш кхеяра опыт кIезига йолаш бац «Дагестанчи» «Красный партизан» яхача совхозашка механизатораш Х. Рашидови Ш. Казимагамедови.

Хьаьший хилар Шаьла районерча «Джалка» яхача совхозе, цIи хеза хьажкIаш лелаераш Зармаеви, Бисултанови, Жамалаеви болча. Бокхчача теркама хьежар Дагестанера баьхка хьаьший совхоза птицефабрика балхагта. Коа тIара оалхазараш лелаедеча Мупаева Цаке социалистически яхь лаьцар Дагестанера енача коа тIара оалхазараш лелаедеча Гаджиева Муаминатаца, хIаьта иштта адамаш шоайла дIа-юха а ийцар.

ЧIоагIа теркам тIабахийта хьийжар Дагестанера баьхка хьаьший «Дружба» яхача совхоза цIи хезача звеньевах Хамурзаева Мединас кулгалдеча звенос кхееча «ВИР-42» яхача хьажкIашка, нн. Хамурзаева Мединаси Янтикова Зумрадеи (Дагестан) шоайла социалистически яхь лаьцар, шо-шоай звенош даьха толамаш дIа-юха язде рдийнлар барт а бир.

Совхоза агронома нов. Морозова кердача культура — горох къамаьл дир Дагестана викалашта. Цар дика ла а дийгIар, хIара гектара тIа горох дIаера нормаех йола цифраш, хьахкари ардари къаьста а доацаш горох чуэцарах дола хIамаш дIа а яздир.

«Дружба» яхача совхозе хьаьший хьийжар керда, механизатораш яьча доахан деттача «Елочка» яхача агрегатага. Укхаза гучадаьлар 100 етт беттиш 10 доярка хиннача метте хIанз шиъ мара ца хилар.

Шаьла районерча кагирхоша хьаьшашта вIаштIехьдаьккхар дика доттагIлен концерт, дакъа лоацаш вошал долча шинна республике дахача къамех бола кагирхой а болаш. Концерта программана юкъе сакъердаме илли халхараши дар.

ВЛКСМ Кизил-Юрта райкома секретарa нов. Н. Нуцалова дикагIа йолча хьажкIаш лелаеча звенона лаьрхIа памятни ЦIе байракхиш елар ВЛКСМ Шаьла райкома секретара нов. Р. Ирисханова.

Дагестанцаша шоайцига хьоалагIа бийхар Гудермесски зональни управленера комсомольцаш.

Шин республикерча шин территориальни управленей комсомольско-кагирхой бригадаша шоай социалистически яхь лелаяро а опыт дIа-юха теларо а доккха гIо дергда дIахо юрта боахам дегIабоалабе а Дагестанен Нохч-ГIалгIайчени къаьмашта юкъера доттагIал чIоагIде а.

В. КАЛАШНИКОВ,
Гудермесски территориальни управлене инспектор - организатор.

Доазол дехьара

18-не комитете

ЖЕНЕВА, 2 август. ТАСС-а спецкора Я. Мазора хоам бу:

СССР делегацена керте латтача В. А. Зорина председательле а деш хинна герз дIадаккхара йолча 18 пачхьалкхен Комитета селханара пленарни заседани ядерни герз дIаделкхара средствах дIахьарах дувца хетаяь яр.

Цхьабакъда, хьалхарча оратора — Швеце викала А. Мюрдала ший дерриге къамаьл ядерни герза тохкамаш делга соцадара дош махулла сихагIа къоастадара хетадир. Госпожа Мюрдала тайп-тайпарча мехкашка экспериментальни ядерни герз делхийтача тIахьожам лоаттабара эша кийчо хIанз йолаш хилар хIаьта из герз делхийташ моттиг гучаяккхара кхоачамболлаш къаман средствах хилар хьа а хьехкар. Из уйла, бакъдар аьлча, цу деша хьакъехьара советски позицега тIагIерта.

В. А. Зорина аьлар, советски делегаце лаьрхха юмадерга шведски делегацено керте латтачо даь къамаьлин цу енна предложенеш, хIаьта ядерни тохкамаш соцадара хьакъехьара дош дувцаргдолча аргIанна йоагIача Комитета заседание ядерни тохкамаш санна подкомитета заседание из дош юха керда а доаккхаргда.

Цул тIехьагIа Комитета заседание дувца оттадьча деша хьакъехьара советски делегаце дош цхьа йиша цу дийцар В. А. Зорина.

В. А. Зорина тIехьа ядерни герз дIаккхара средствах хьакъехьара американски предложеней чулоацам а бувцаш къамаьл дир США викало Стелла.

Ший хана, из дар укх шера 24 апреле, США делегацено керте лаьттача А. Дина мукIардир ядерни герз дIаккхара средствашка къаман низ овланара тайпаьккхалгех кхыча терзаш дукхха а дукхагIа дунен гIа керда, кхераме хьал оттадьлехкачаьдар, цу тайпарча средствашка кхыдолча герзел сихагIа массане а дерриге герз дIадаккхара никъ лаха безилга.

Унзара план

ЛОНДОН, 2 август. (ТАСС). «Дейли мейл» яхача газета корреспондента Пьюу Стивенсона хоам бу, НАТО-на чудоагIача мехкий посолаша, Парижерча НАТО советерча цу мехкаша массайолча хана болча викалаша, ядерни тIом хьоабара бокъо а енна, Европе лаьрхIа саг хьожаве план кийчъь хилара.

Пьюс «цецвоаккхаш» я яхача цу плано тору хилийт, НАТО-на чудоагIача мехкий берригача премьер-министрий санки а йоацаш, водородни герза тIахьожам лоаттабергболча «цхьан европейски кулгалхочун» санкцес ядерни тIом болабара хьакъехьа решени тIаэца.

Из бехкткохам цхьан сагага дIалургба посолаша «дага а баьнна оттаьча тIема планага» хьежжа яьча решенех, яхаш язду Пьюс. Цу плана тIа, «эрга хьалха Iаьржача къоаламца кIайча хьалха тIа белгалдаьхад ядерни низех пайда мишта эца безе хойташ дола хьалха».

«Сона ховчух, — йоах Пьюс, — из план тохкаш хинна английски эксперташ тIема гIулакха цун ниьсалга диллача ала хIама доацаш бисаб. Торникрофт (английски оборона министр. — **Ред.**) хIанз из гIулакх кабинето тохкаргдолаш дIадала дезаш ва. Корреспондента яхачо цо «чIоагIа къайлагIа къовсам гIоттаберга политически гIулакхаш юэзанна из хIама доацаш хилара».

«Кердача плано, — йоах дIа хо Пьюс, — ядерни тIемагахьа бодача наькъ тIа гIолла массеха гIа баккха дезаргдий бергба союзникаш.

ТIабоагIача кхерама боккалга хьежжа тактически атомни герзагара стратегически водородни бомбашка кхачадолча, тайп-тайпарча атомни герзех пайда эцилга белгалдоаккхаргда цу плано.

НАТО-на чудоагIача мехкий посолаша цу тайпара планаш кийчъяр, гучох, Англе кIезигчудуха юхоэзенна хьал а лоацар, Францен Германеи къайча хьесабе хинна хила еза».

Наха чуховша дIалургда цIенош

Укх тIехьарча шера Грозненски района № 3 йолча совхозе баьца-даарий совхозе кердача бархI квартира йола цIенош а хIанз «Сельстрой» трестa № 3, 4 йолча гIишлой-монтажни управлени коллективаш. Цаьрех цхьадола цIенош наха чуховша Октябра 45 шу дузача ден сийна. Кердача цIеношка бахаш дIачугIоргба 32-нел совгIа болхлой дезал.

Укхаза къайлахь керда клуб, тоалол латт центральни усадьбера моттиг а. Керда гIишлош хьалъеча дика бахьаш ю. Браменко керте латта штукатурий бригада. Массайолча хана сменни нормаш 150—160 процент кхоачашъю цо.

Дуккха бархI баха.

Ю. ВОЛОГИН.

34 шера — машинисталла

БIаь километр сахьата а еш сиха йодар поезд. Разъезда гаргаккхоачаш латтар. Гаьннара бIаргкхийтар машиниста хьалхашкахьа гучайккхача къаьга IажагIа сердалонах — скорость лаьгIе яхача машиннахьа сигналах. Ший ханнахьа скорость лох а яь лаьгIо разъездах тIехьадаьккхар машинист поезд. Разъезд тIехьашкахьа йисачул тIехьагIа юха а скорость сихйир цо. Бакъда теплововоз сихагIа бодацар. Дизельни моторо болх бойя а, электрически ток яцар.

Фуд ер? Фу хилар ухканна? — аьнна корзагIваьлар машинист. Цун опыт йоа бIарга кулгашца предохранителашка хьежар. Шоэза-кхозза а хьежача гучадаьлар цунна предохранителе контакт луш ца хилар.

Машин дика йовзаш хилара чоалханерча машина эшар фуд ха а массеха секунд яхьа из тоае а вIаштIехьдаьккхар Грознерча машиниста Цехмейстрюк Константин Яковлевича. Контакт ца луш хинна предохранитель хийцар. Поезд хьалхагIа а санна сихха йодар.

Итт шу даьнна кIаьнк волча ха да а венна Махачкале станце уборщицалла болх беш йола нана мара кхы саг боацача боккхача дезалах висачул тIехьагIа Цехмейстрюк Константин Яковлевич. ХIаьтта вай мехка гражданский тIом йисте а баьнна бохаьба боахам юхаметтаоттабе безаш ха яр. Цу хана волавелар со бокъонца болх бе, цу хана бехабелар сона къахьегам, коллектив, яхаш дувц Константин Яковлевича.

Халла 600—650 тонн мара дIаоза ца могача паровозашца болх бе вола а венна, ше болх беча укх 34 шера ялх серех йола локомотиваш Iома а яь цар тIа болх бе хIама хинна Константин Яковлевич. Хьалха хиннача пхозза чIоагIагIа я тIехьарча хана цо болх беь локомотиваш.

Паровозашта меттел тепловозаш даьлча лоацаша хана уж Iомаде дезаш декхар оттадир машинисташта хьалхашка. Дешаьа хайра Константин Яковлевича а. Керда машинаш Iомаяр хьежа дегIайоагIар цун говзал. Кастта хана дIаяла а опыт Iоайир цо. КъилбаседаКавказа машиннахьа Грозненски отделене дикагIа болча машинисташта юкъе ва Константин Яковлевич.

Бехктохаме а сатийна хила йиш йоацаш а болх ба машинисте бар. Массахана чIоагIа теркам беш а фийла а хила веза цун. Поездаш лелаечо дукха хIама дезаш дIадоладу. ЦIена йовзаш хила еза машин, машиннихьа.

МассагIа духьале, хьовзам нийсбала тарлу наькъа водача наха! Дийнахь а бус а, Iаь а ахьки а — моллагIча хана наькъа лела везаш ма хулий машинист.

34 шу даьннад Константин Яковлевича цу сатем боацача говзала. БIаьш эзараш наькъ жираш, миллионаш тонн халкъа бохама мухьаш дихьад цо ше машинисталла болх беш волча хана.

Дукха хIама де йиш йолаш ва машинист машинновкъа дIайола кхухьача мухьага дIабода мах лохбара даькъе. Эггара хьалха доагам кходара счетах а беш. Из гIулакх а вIаштIехьдаргдац, нагахь санна машин дика йовзаш а цун балха режим нийса лелае ховш а машинист а ца хилча. Дуккхача шерашка шие Iоаьхача опытах пайда а эцаш Константин Яковлевича семилетка кхаь шерен ах шерен 31 эзар килограмм совгIа дийсадир доагам кходаьд.

ХIанз пассажирски поездаш лелаеш ва Константин Яковлевич. Поезд йолийташ хана вагон тоха ца йолийташ ха ца етташ, пассажирашта йоалаелча мара йолалой а ца хьов йолийтоп цо поезд. Из машинисто говзал.

Тахан, Ерригсоюзни машиннахьахой Ди дездеча хана, къаьстта чIоагIа гIадваха ва Константин Яковлевич Цехмейстрюк, хIана аьлча хьалха дIаяхача хана а санна дика хьахкхокаме долаш наькъа венав из дезача цIейна.

С. КОТИЕВ.

КъилбаседаКавказа городашка гIолла

Грознерча № 2 йолча технически училища дешархо Евгений Валерий ОлимпиевгIар хьалхара хинабац КъилбаседаКавказе гIолла наькъа баха.

1960 шера цар веломоторашца 2000 километр совгIа никъ баьб. Грозный — Армавир — Кропоткин — Краснодар — Новороссийск — Туапсе — Сочи — Сухуми — Мцхети — Орджоникидзе — Грозный йолча маршрутах 21 дийнахь чакхбаьннаб уж.

Укх шера «Тула» яхача мотороллераш бахар. Укх наькъа цар маршрут Кропоткин — Тамань а баха, Iаьржача форда йисте а хинна, Орджоникидзен Грознеи кхоачаш яр.

20 дийнахьа гаргта цу наькъа бахача Евгенеи Валереи 3460 километр никъ баьб.

Грозненцаш хилар Анапа, Новороссийск, Геленджик, Туапсе, Сочи, Мацесте, Къилбаседа Кавказе эггара хозагIчарех йола Адлера юххерча Красни Поляне. Адлере кхаьчар уж поэт — декабриста Бестужев — Марлински памятник долча.

Юха цIабоагIача наькъа Грозненцаша чIоагIа дика салеIар.

Н. СЕРГЕЕВ.

„Агитатора блокнота“ аргIанара номер

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитацеи отдела «Агитатора блокнота» августерча (№№ 15, 16 йола шин номер вIашагI а йоаллаш) номер араяьннай.

Дикка шеръяь цу тIара «Беседа яра хьехам бу» яха раздел. Цу разделе кепа техай облсовпрофа секретара Н. Сыцкова «Даьхен духьа бола къахьегам» яха, Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни агронома М. Ковальске «Дика вIаштIехьдаьккха деза шекара свекла чуэцалга» яха, спортивни обществени организацей республикански Совета Президиума председатела П. Скусеевича «Физкультурника ЕррегIсоюзни дн» яха статьяш, 1962 шера хьалхарча ах шера итогех, гIишлонхой Денах йола цифраш бакъдараши, Г. С. Титов космосе баха шу дизарах йола материал.

Iилма-атеистически темах йола КПСС Ленински райкома секретара А. Надировен пропаганди агитацеи отдела заведующе В. Пискуновен «Баптизма реакционни чулоацам» яха а медицински Iилмаш кандидата Г. Геворкяна «Гипноз яхар фуд» яха а статьяш а я блокнота тIа кепа теха.

«Куба — Америка кортамукъа территори» яха В. Андрианова статья а я номер тIа.

«Хьалха боагIараш» яхача рубрика кIал кепа техай А. Тарасова «Барттайнарий звено» яха корреспонденци Сунженски района Кирова цIерахча колхоза йоккхагIа йолча оалхазараш лелаедеча язьяь материалаши.

«Агитаце опыта трибуна» яхача разделе кепа техай КПСС Наьсарен райкома секретара И. Полушкина «КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш — бокъонца долча гIулакхашца» яха статья.

Цхьан минута, сахьата мел лоархIам ба гойташ йола цифраш йолча кораергья агитатора «Кхомбар — коммунизма белгало» яхача рубрикана кIал язьдаьча мугIараша тIара.

Цул совгIа блокнота тIа белгалдаьхад август бетта е эзача беседай темаши литературеи, иштта агитбригадашта долча новкъосталча материалаш а ен.

ТУНЕЯДЦАШЦА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ БЕЗА

ЦIенош, ковнаш, улицаш, еррига город цIенон цхьалхлон йолаш хилийта къовсам лоаттабеш ба городера къахьегамхой. Цхьабакъда, цу къовсама юкъе даьа ца лацарал совгIа, шоай махулла цунна дукхала ба спекулянташи тунеядцаши.

Города юкъе автобусаши трамвайши сецача моттигашка, иштта дукха нах вIаштIеттaлуча кхыча моттигашка бIаргаго йиш я дарегIча маьхех пачхьалкхен тикашкара хьа а ийдеш даьхна маьхех ганаргаш, кхекхкаяь моша кхийкIаш, помидораш, кхыйола кхIамаш йохкаш латта нах. Дукхаш карта са мел бийнача латта уж спекулянташ бахьан долаш хьакийло томараш, ганарий чкъораш хул улицашка.

Тунеядцашти спекулянташтин духьаларча къовсама оарцагIъяла еза еррига общественность, новкъостал а деза цу долаш цу милицена уж совдегараш гучабоахаш.

И. ЛЮЛЯКИН,
милице старшина.

Редактор **М. К. ЛЬЯНОВ.**

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Шера экран йола фильмаш.
Йоккха зал — «Города тIара сигналаш». Долалу: 10, 2, 6, 10.
ЗIамига зал — «Эзар юхь йола саг». Долалу: 12, 4, 8.
ЗIамига зал № 1 — «Суд». Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗIамига зал № 2 — «Дага латтарий квартал». Долалу: 1, 3, 5, 7, 9.
ЗIамига зал № 3 — «Катя-Катюша». Долалу: 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.
«Родина» цIерахча кинотеатре. «Вежарий КомаровгIар». Долалу: 9 саx.
«ЗIамига нана». Долалу: 10.40, 2.10, 5.40.
«Суд». Долалу: 12.30, 4, 7.30, 9.10.
ЗIамига сеанс «Москва—Кремль». Долалу: 9.10.
6-ча августе денз «Сейм бердашкара хьаардадогIа».

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Шеча фронтовикий улица, 15. **Телефонаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехкткохама секретара — 2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойн отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. **Телефоны:** зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Револющие проспект, 30/3.
Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ03130 Заказ № 4155